

T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

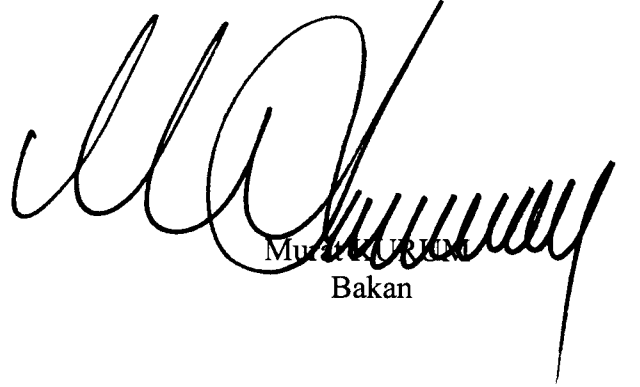
Sayı :30824082-610-15923351
Konu :Yazılı Soru Önergeleri

16 Haziran 2026

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Milletvekillerimiz tarafından Bakanlığımıza yöneltilen ve ilişik listede; TBMM Esas numaraları ve konuları belirtilen yazılı soru önergeleri incelenmiş olup, söz konusu önergelerde yer alan hususlara ilişkin cevaplarımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Mustafa Kemal MURAT
Bakan

EK:
-Dosya (1 Takım)

**İZMİR MİLLETVEKİLİ
SAYIN İBRAHİM AKIN'IN
TBMM 7/39073 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE
İLİŞKİN SORULAR VE CEVAPLAR**

SORULAR

Port Alaçatı Projesi, İzmir ili Çeşme ilçesi Alaçatı Mahallesi'nde, kıyı ekosistemleri, sulak alanlar, azmaklar ve doğal sit alanlarıyla iç içe geçmiş son derece hassas bir bölgede hayata geçirilen büyük ölçekli bir yapılaşma ve turizm projesidir. Proje alanı, doğal su rejimi, flora ve fauna dengesi, kıyı ekosistemi ve yerel biyolojik çeşitlilik açısından korunması gereken bir alan niteliği taşımaktadır. Bu nedenle söz konusu alanda yürütülecek her türlü faaliyetin, çevre hukuku, imar mevzuatı ve ekolojik koruma ilkeleri çerçevesinde azami hassasiyetle ele alınması zorunludur.

Buna karşın Port Alaçatı Projesi kapsamında, düşük yoğunluklu yapılaşma izni verilmiş olmasına rağmen bu sınırların aşıldığı, doğal sit alanlarında izinsiz kazı ve dolgu faaliyetleri yürütüldüğü, azmakların doldurulduğu, projeye dahil olmayan parsellerde kanal açma ve yol yapımı gibi müdahalelerde bulunduğu, hafriyat atıklarının uygun olmayan alanlara dökülerek çevrenin kasten kirletildiği yönünde ciddi ve çok sayıda iddia bulunmaktadır. Bu müdahalelerin, bölgedeki su dolaşımını bozduğu, doğal yaşam alanlarını tahrip ettiği ve geri dönüşü mümkün olmayan ekolojik zararlar doğurduğu ifade edilmektedir.

Söz konusu çevresel tahribat iddiaları İzmir Bölge İdare Mahkemesi'nin imar planlarını iptal eden kararlarına, Çeşme Belediyesi tarafından düzenlenen yapı tatil zaptına, belediye tespit yazılarına, fotoğraf ve video kayıtlarına ve ulusal ile yerel basında yer alan çok sayıda habere dayanmaktadır. Ayrıca Çeşme Yarımada Çevre Demeği tarafından Çeşme Cumhuriyet Başsavcılığı'na yapılan suç duyurusunda, çevrenin kasten kirletilmesi, izinsiz dolgu ve kazı faaliyetleri, kaçak hafriyat dökümü ve sit alanına aykırı uygulamalar ayrıntılı biçimde ortaya konulmuştur.

Bakanlığınızın, çevrenin korunması, ekosistemlerin sürdürülebilirliği, doğal sit alanlarının muhafazası ve imar uygulamalarının denetlenmesi konularında merkezi ve asli sorumluluğu bulunmaktadır. Ancak Port Alaçatı örneğinde, bu denli kapsamlı ve belgeli çevresel tahribat iddialarına rağmen Bakanlığınız tarafından etkili, şeffaf ve caydırıcı bir denetim mekanizmasının işletilmediği; ihlallerin önlenmesi ve çevresel zararın durdurulması yönünde kamuoyuna yansıyan somut bir idari adım atılmadığı görülmektedir.

Yargı mercilerinin harekete geçmemesiyle birlikte idari denetimin de fiilen devre dışı kalması, çevre hukukunun büyük ölçekli projeler karşısında uygulanamaz hâle geldiği yönündeki kaygıları güçlendirmektedir. Bu durum yalnızca Port Alaçatı özelinde değil, Türkiye genelinde çevreyi korumakla yükümlü idarenin işlevini yerine getirip getirmediği sorusunu da gündeme taşımaktadır.

Bu bağlamda;

- 1- Port Alaçatı Projesi'nin bulunduğu alanda Bakanlığınız tarafından bugüne kadar hangi tarihlerde ve hangi kapsamda çevresel ve imar denetimleri yapılmıştır?

- 2- Yapılan denetimlerde doğal sit alanına müdahale, azmak doldurulması, izinsiz kazı ve dolgu faaliyetleri veya ruhsata aykırı yapılaşma tespit edilmiş midir?
- 3- Tespit edilen ihlaller varsa, bu ihlaller nedeniyle hangi idari yaptırımlar uygulanmış, faaliyetlerin durdurulması veya eski hâle getirilmesi yönünde hangi kararlar alınmıştır?
- 4- Çeşme Yarımada Çevre Demeği tarafından yapılan suç duyurularında yer alan çevresel tahribat iddiaları Bakanlığınızca değerlendirilmiş midir? Değerlendirilmişse sonuçları nelerdir?
- 5- Yargı makamlarının harekete geçmemesi nedeniyle çevreyi ve ekosistemi korumaya yönelik idari denetimlerin etkisiz kaldığı yönündeki eleştiriler hakkında Bakanlığınızın görüşü nedir?

CEVAPLAR

İzmir İli'nin Çeşme İlçesi'nin bağlı Alaçatı Mahallesi'nde bulunan Port Alaçatı Projesi'nin bulunduğu alana ilişkin 1/5000 Ölçekli Koruma Amaçlı Nazım İmar Planı Mülga Alaçatı Belediye Meclisi'nin 10.11.1997 günlü 42 sayılı kararı ile kabul edilerek, Mülga İzmir 1 Numaralı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu'nun 01.05.1998 gün ve 7216 sayılı kararı ile uygun bulunmuş olup; 1., 2. ve 3. Derece Doğal Sit Alanı kapsamındaki Agrilya Limanı ve Çevresi'ne ilişkin 1/1000 Ölçekli Koruma Amaçlı Uygulama İmar Planı (Alaçatı Kıyı Kesimi Koruma Amaçlı İlave Revizyon Planı – Port Alaçatı) Mülga Alaçatı Belediye Meclisi'nin 24.07.1998 günlü, 17 sayılı kararı ile uygun bulunarak, Mülga İzmir 1 Numaralı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu'nun 20.08.1998 gün ve 7497 sayılı kararı ile onaylanarak yürürlüğe girmiştir.

Koruma amaçlı imar planlarının bulunduğu alanın "İzmir ve Manisa İlleri, Doğal Sit Alanlarının Ekolojik Temelli Bilimsel Araştırma Projesi" kapsamında yeni koruma kategorilerinin "Sürdürülebilir Koruma ve Kontrollü Kullanım Alanı" ve "Nitelikli Doğal Koruma Alanı" olarak tescil edilmesi neticesinde bahse konu koruma amaçlı imar planları Korunan Alanlarda Yapılacak Planlara Dair Yönetmeliğin 5. maddesi kapsamında Korunan Alanların Tespit, Tescil ve Onayına İlişkin Usul ve Esaslara Dair Yönetmelik hükümleri ile yeni statüler için belirlenen ilke kararlarına uygunluğu açısından İzmir 2 Numaralı Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Komisyonu tarafından değerlendirilerek alınan komisyon kararları ile planların geçerli olduğuna karar verilmiştir.

Devam eden süreçte, Alaçatı Turizm Yatırım ve İşletme A.Ş. tarafından Port Alaçatı Projesi'nin etapları arasında derinleştirme yapılmak suretiyle azmak üzerinden geçiş yapılması ve su kanalı açılması talep edilmiş olup, söz konusu talebin İzmir 2 Numaralı Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Komisyonu tarafından değerlendirilmesi sonucu alınan 25.02.2021 tarihli ve 1083 sayılı komisyon kararı ile "*Bakanlığımızın (Tabiat Varlıklarını Koruma Genel Müdürlüğü) 03.02.2021 tarihli ve 215532 sayılı yazısında bildirilen "1/5000 ölçekli Alaçatı Kıyı Kesimi Koruma Amaçlı Nazım İmar Planı ve 1/1000 ölçekli Alaçatı Kıyı Kesimi Koruma Amaçlı Uygulama İmar Planı plan notlarının "Genel Hükümler" başlıklı 1. maddesinin 1.5. fıkrasındaki; "Plandaki azmağa açılan imar adaları içinde etrafı su ile çevrili yapı alanları oluşturulabilir. Bunların arasında yaya trafik bağlantıları tesis edilebilir." hükmü doğrultusunda yapılabileceği değerlendirilmektedir.*" görüşü doğrultusunda Port Alaçatı Projesi'nin etapları arasında derinleştirme yapılmak suretiyle azmak üzerinden geçiş yapılması ve su kanalı açılması

talebinin uygun olduğuna (OLUMLU) oy birliği ile karar verilmiştir." denilerek, doğal sit alanında kalan talebe ilişkin İzmir 2 Numaralı Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Komisyonu tarafından Bakanlığımızın *(Tabiat Varlıklarını Koruma Genel Müdürlüğü)* görüşü ve yürürlükte bulunan koruma amaçlı imar planı plan hükümleri kapsamında izin verilmiştir.

Daha sonra alanda yürürlükte bulunan 1/5000 ölçekli Koruma Amaçlı Nazım İmar Planı ile 1/1000 ölçekli Alaçatı Kıyı Kesimi Koruma Amaçlı Uygulama İmar Planları'na karşı açılan davada İzmir Bölge İdare Mahkemesi 3. İdari Dava Dairesi'nin 16.06.2022 tarihli ve E. 2021/1043 - K. 2022/1052 sayılı kararı ile 1/1000 Ölçekli Koruma Amaçlı Uygulama İmar Planı'nın iptaline karar verildiği bildirilmiştir.

1/1000 Ölçekli Koruma Amaçlı Uygulama İmar Planı'nın mahkeme tarafından iptal edilmesi üzerine Çeşme Belediye Başkanlığı ile yapılan yazışmalar neticesinde Belediye Başkanlığı tarafından proje kapsamında devam etmekte olan inşaatlara ilişkin 09.08.2022 tarihinde yapı tatil zaptı düzenlenerek 4165 ada 1 parsel sayılı taşınmaz üzerinde devam etmekte olan inşai faaliyetlerin durdurulduğu ve yapı tatil zaptı ekinde düzenlenen krokide inşaat seviyelerinin %80-95 seviyelerinde olduğunun tespit edildiği görülmüştür.

Ancak Alaçatı İnşaat Ticaret Limited Şirketi tarafından *"İzmir ili, Çeşme ilçesi, Alaçatı Mahallesi'nde ve tapunun 4165 ada, 1 sayılı parselinde bulunan inşaata ilişkin düzenlenen 09/08/2022 tarihli yapı tatil zaptının ve inşaatın mühürlenmesine ilişkin işlemin iptali"* talebiyle İzmir 7. İdare Mahkemesi'nin 2022/959 Esası'na kayden açılan davada 13.02.2023 tarihli ve E. 2022/959 - K.2023/286 sayılı karar ile dava konusu işlemin iptaline karar verildiği görülmüş olup, buna göre yüklenici firma tarafından inşaatların devam ettirildiği anlaşılmıştır.

Bu kapsamda, mülga koruma kurulu tarafından onaylı koruma amaçlı imar planları bulunan alanda planların mahkeme kararı ile iptaline kadar olan süreçte imar mevzuatı kapsamındaki iş ve işlemler ilgili Belediyesi tarafından yürütülmüş olup, bahse konu proje ile ilgili olarak İzmir Valiliği'ne (Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü) yapılan başvuru neticesinde Port Alaçatı Projesi'nin etapları arasında derinleştirme yapılmak suretiyle azmak üzerinden geçiş yapılması ve su kanalı açılması talebi İzmir 2 Numaralı Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Komisyonu tarafından değerlendirilerek gerekli izin verilmiştir. Koruma amaçlı imar planlarının mahkeme kararı ile iptal edilmesi neticesinde ise imar mevzuatı çerçevesinde gerekli yasal işlemlerin yapılması Çeşme Belediye Başkanlığı'nın yetkisindedir.